

Nye perspektiv på samarbeid

- korleis kan distriktskommunar og frivilligheita samarbeide om å møte samfunnsutfordringar?

Kunnskapsseminar for frivilligheit, Gloppen 11.02.26.

Seniorrådgjevar Trude Risnes

Distriktssenteret
Kompetansesenter for distriktsutvikling

Distriktssenteret

- Støttespelar i arbeid med lokal samfunnsutvikling i distrikta
 - Samlar, utviklar og deler kunnskap
 - Forvaltar Merkur-programmet, kompetanseprogram for nærbutikkar
- Styrka utviklingskapasitet
- Velfungerande tenestetilbod

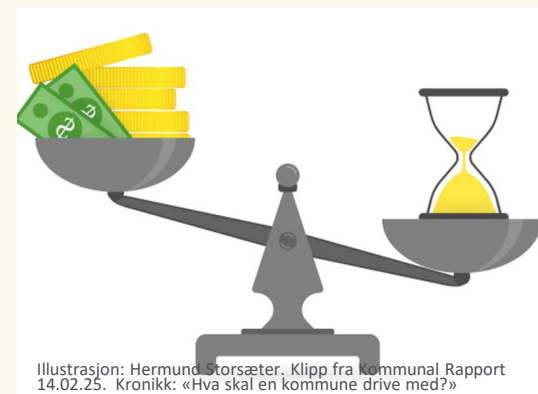
Lang tradisjon for samarbeid

- Historiske liner
- Bygge lokalsamfunn og velferd
- Endringar i takt med samtidas samfunnsutfordringar

Tenkje nytt, tenkje saman

Samfunnsutfordringane krev innovasjon meir enn nokon gong, men ein pressa kommuneøkonomi kombinert med lovkrav og detaljstyring «tvingar» småkommunane tilbake til kjerneverksemd.

Samskaping – tankesett som bør tilpassast kontekst og mål

- «Beskrivelse av hvordan noen tjenester skapes i møtt mellom produsenten og tjenestemottakeren»
- «Form for anerkjennelse av bidrag fra andre enn den offentlige tjenesteleverandøren. Eks at frivillige anerkjennes som viktige for å bedre og utvikle tjenesten»
- «Transformasjon av offentlig sektor med nye samhandlingsmønstre. Ikke-offentlige aktører med likeverdig rolle i tjenesteutviklingen.»
Dermed blir samskaping et ideal å jobbe mot og en strategi for utvikling av tjenester – ny forvaltningsstrategi»

Samarbeid med frivilligheita - ein del av løysinga

Korleis?
Kva er potensialet?

Korleis styrke tverrsektorielt samarbeid i distrikta
til beste for innbyggjarar, lokalsamfunn, frivilligheit og kommune?

DEBATT

Skal kommunen organisere frivilligheten?

Det bekymrer oss at kommuner tar rollen som frivillighetsorganisasjon til tross for at vi allerede har organisasjoner med erfaring og kompetanse.

Organisasjonen Frivillighet Norge er bekymret for at kommunens frivilligverktøy blir en konkurrent til de frivillige organisasjonene – i stedet for en samarbeidspartner. Foto: Colourbox

Britt Olsøen

STYREMEDLEM I FRIVILLIGHET I NORGE
ORGANISASJONSUTVALG I NARVIK OG I ØSTRE NORD-
TRONDHJEM

Trond Enger

STYRELEDER I FRIVILLIGHET I NORGE

”

*Vi trenger tydelige rammer
for samspillet mellom
kommunene og frivillige
organisasjoner.*

Frivilligheita, også i endring

- Dei frivillige organisasjonane står framleis sterkt, men tendens til vekst i nasjonale organisasjonar utan regionalt/lokalt underliggende einingar
- Høgare andel frivilligheit i distrikta, men i aldring.
- For frivilligsentralane er eldreressursen svært sentral
- Færre vil ha verv, fleire ønskjer å vere frivillige på meir ad hoc basis, utan å forplikte seg over tid, og fleire gjer innsats for ulike organisasjonar uavhengig medl.skap
- Digitale tenester veks fram som verktøy
- Gradvis auke i kommersielle aktørar på område som er tradisjonelt sivilsamfunnets område
- Frivilligsentralane er bindeledd, men også aktiv tilbydar av eigne tilbod
- Tendensar til at kommunal frivilligheit veks fram

Frivilligsentralens rolle i tverrsektorielt samarbeid om velferdstenester i distrikta

- Kva kjenneteiknar samarbeid mellom kommunen og frivilligsentralen som bindeledd og møteplass?
- Korleis styrke samarbeidet i møte med store utfordringar og forventningar?

Nokre funn frå rapporten

- Godt og utstrakt samarbeid om velferdstenester, bl.a knytt til inkludering, eldre, omsorg. 4/5 sentralar i slike samarbeid.
- Frivilligsentralane er bindeledd **og møteplass**.
- Samarbeidet er prega av likeverdig samskaping, men ulik «institusjonell logikk» skaper friksjon.
- Frivilligheita legg vekt på sosial verdi, kommunane opptekne av sosiale *og* økonomiske verdier
- Samskaping står sterkt som «tankesett», men behov for å avklare roller og oppgåver -
- Råd om å utvikle «frivilligpolitikk» - bygge kultur og struktur for tverrsektorielt samarbeid.

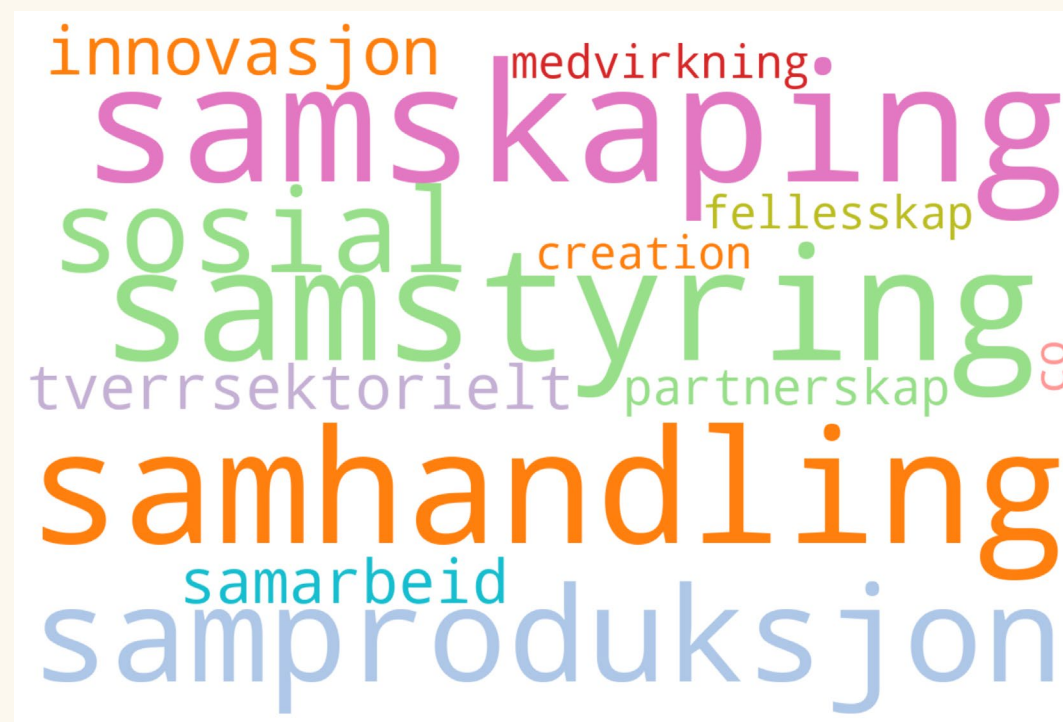

*At frivilligheten er nyttig, må ikke
forveksles med at nytte er folks eneste
drivkraft*

Filosof Einar Øverenget, Frivillighetens dag 05.12.24

(Nokre av) Samskapingens utfordringar og dilemma

- Utydeleg begrep – ulik forståing
- Kommunane søker stabilitet og avlastning, frivilligheita søker meningsfulle oppgåver
- Uklare roller - Spenning mellom styring og autonomi, motivasjon
- Risiko for glidning inn ilovpålagde tenester - profesjonelle omsorgsoppgåver

Verdien av samskaping

- Vanskeleg å måle effektar – lansiktige og mjuke mål
- Førebygging, folkehelse, lokalsamfunn – sosiale verdier
- Økonomisk verdi? Ikkje forskning som viser at kommunar sparer pengar – samskaping krev tvert imot ressursar til koordinering og tilrettelegging

Samskaping om velferd – kva må til?

- Samskaping fungerer best når
 - Aktørane kjenner kvarandre
 - Forventningane er realistiske
 - Mål om å forbetre kvalitet, ikkje nødvendigvis økonomisk innsparing
- Behov for
 - Kommunikasjon og koordinering
 - Kultur for samhandling – likeverdighet
 - Meirverdi for begge partar
 - Struktur for samhandling – retn.liner, verktøy som støttar praksis

Arbeidsverksted om
Samskaping om velferdstjenester

Tidspunkt: **25.november, kl. 09.30-16.00**

Møtested: Radisson Blu Royal Hotel, Bergen

Samskaping om velferd – andre kommunar å lære av?

- Mange i startgropa, fleire prøver ut. To eksempel å sjå til
- Rollag kommune
 - Frivilligstrategi
 - Bygger kompetanse ilag
 - Prøver ut – eks transporttilbod, våketeneste, møteplassar
- Ål kommune
 - Frivilligstrategi
 - Bygger kompetanse ilag
 - Sterke team internt i kommunen og på tvers – Frivilligsentralen ei nøkkelrolle

Klar oppfordring til helseledere: – Skaff deg kunnskap om frivillighet i eldreomsorg

Vigdís G. Bergstøl Melby gjennomførte nylig etterutdanningen Frivillighet i eldreomsorg, men savnet flere ledere innen kommunal helse- og omsorgstjeneste.

Publisert 23. jan. 2025 | Tekst: Hilde Kleppstad | Foto: Ingerlid Jordal

Våketjeneste – kunne du tenke deg å bli frivillig?

I livets siste fase er mennesker på sitt mest sårbare og trenger trygghet, omsorg og nærvær av andre mennesker. Rollag kommune ønsker å kunne tilby Våketjeneste til de som trenger det.

Ogprettet: 16.01.2025 | Sist publisert: 16.01.2025

Ikke alle har pårørende som kan være der, noen pårørende er ikke i stand til å bistå og noen ganger trenger pårørende selv støtte og avlastning. Våketjeneste vil si at det kommer en person og tilbyr menneskelig nærvær til døende og deres pårørende. De er der og skaper trygghet, ro, støtte, gir omsorg og kanskje en hånd og holde i. De vil kunne samtale med pårørende, eller tilby hjelp med enkle gjøremål i hjemmet, som å sette på kaffe, eller ordne litt mat.

Årets .:. frivillighetskommune finalist

Ål kommune er finalist til
Årets
frivillighetskommune
2024

Frivilligstrategi Ål kommune 2026 – 2028

Planforslag til 1. gangs behandling og offentlig høyring
Sist revidert 15. Oktober 2025

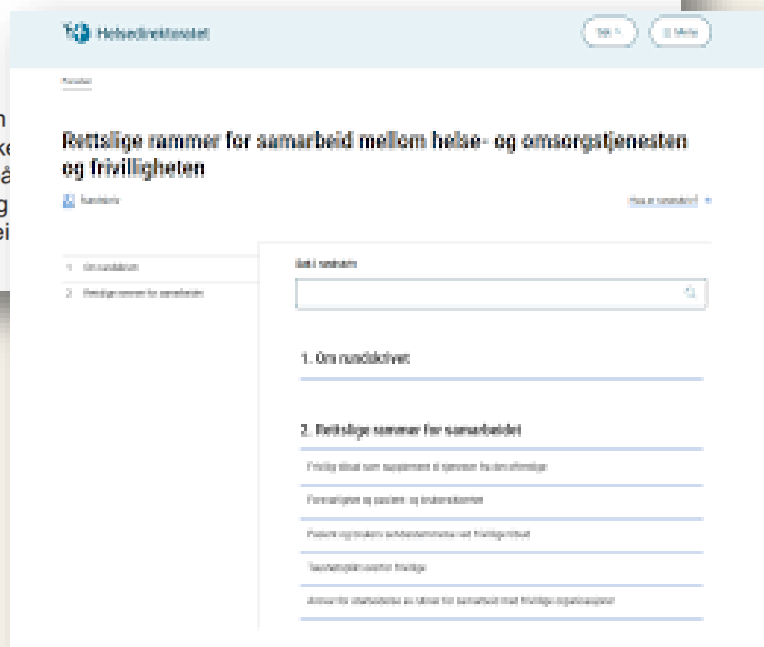
Ta i bruk ressurser som finst

Plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor

FORMÅL

Dette dokumentet er en plattform om utvikling av frivillighetspolitikk alle områder og ideelle aktører på fortjenestebasert og ikke-offentlig. Plattformen er etablert i samarbeid baseres på denne plattformen.

Bo godt hjemme

En håndbok for samspill mellom kommunen og frivillig sektor

Verdighetsenteret
KOMPETANSE FOR EN VERDIG ALDERDOM

Kurskalender Om oss EN Søk

Verdighetsenterets samspillmodell

Verdighetsenteret har i samarbeid med to norske kommuner utviklet en modell for samarbeid med

Verdighetsenteret
KOMPETANSE FOR EN VERDIG ALDERDOM

Kurskalender Om oss EN Søk Meny

Tilbake til Alle Aktiviteter

Etterutdanning

Frivillighet i eldreomsorg

Etterutdanningen Frivillighet i eldreomsorg er en praksisnær etterutdanning om samspillet mellom kommunen, frivillig sektor og nærmiljø for en verdig

Oppsummert

- Frivilligheita er ein ressurs, men ikkje ein erstatning for kommunale ressursar og tilbod
- Kvalitet og sosiale verdier er viktigaste effektar av tverrsektorielt samarbeid -
- Tverrsektorielt samarbeid treng både struktur og kultur
- Avklar mål, forventningar, roller og arbeidsform for samarbeid - Retningslinjer og andre verktøy
- Bygg kunnskap ilag!

The screenshot shows the website of Distriktssenteret. The header is red with the logo and navigation links: Fagområde, Metoder og verktøy, Ansatte, Kontakt oss, and Om oss. Below the header, there's a section titled "Fagområde:" with three sub-sections: Medvirkning og involvering, Omstilling, and Regionalt samarbeid om utvikling. The main content area has the title "Hvordan lykkes med samskaping i praksis?" followed by the subtitle "Hvordan kan kommuner, frivilligheten og andre aktører samarbeide om framtidens velferdstjenester?". Below the text is a photograph of two people sitting at a table, looking at a large sheet of paper with handwritten notes and diagrams. The notes include headings like "Hvordan lykkes med samskaping i praksis?" and "Hvordan kan kommuner, frivilligheten og andre aktører samarbeide om framtidens velferdstjenester?".